

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Urédništvo in upravništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Volitev v Istri.

Dne 30. oktobra vršila se bode v nekdanji tužni, sedaj pa tako vzgledno napredujoči Istri dopolnilna volitev državnozbornskega poslanca. Ker je ta volitev izrednega pomena ne samo za Istro, nego sploh za združenih Hrvatov in Slovencev narodno veljavo in politični ugled, uvažiti hočemo na kratko razmere v Istri, da bi iz njih ugibali o končnem izidu razpisane volitve.

Ko so se vršile zadnje državnozbornske volitve, prišel je na Dunaj kot zastopnik kmetskih občin zapadnega dela Istre, okrajev Poreč-Koper-Pulj, jeden najhujših sovražnikov istrskih Slovanov, Tomaž Vergottini, ki je že prej po skromnih svojih močeh pošteno pomagal zatirati slovanske Istrane, škodovati jim politično in materijelno, kjerkoli je bilo mogoče. Volitev njegova je bila nezakonita in gotovo se spominja vsakdo kričečih krivic, ki so se delale tedaj zavednim slovanskim volilcem. Najinfamnejša sredstva služila so italijanskim volilnim komisijam kaj dobro; razveljavili so par glasov in — volitev Vergottinijeva je bila rešena. Državnozbornska večina bi te volitve gotovo ne bila ovrгла, da se niso res godile reči, ki so v sramoto volilnemu sistemu in sploh parlamentarizmu. Da se umakne Vergottini zanj in za stranko njegovo brez dvojbe škandalozni razpravi v državnem zboru, odpovedal se je pravočasno prigoljufanemu mandatu in zdaj so poklicani istrski volilci znova, da si volijo zastopnika.

Zadnja leta uživila se je mej istrskimi Slovani narodna in politična zavest, da so lahko ponosni istrski Hrvati in Slovenci. Napredovali so v kratkem tako, da nam srce veselja utriplje, kadar se obračamo na jug in gledamo junaški boj na skalnatih tleh kršne Istre. Zlasti nam imponuje odločnost, s katere postopajo in krasna zloga, katera jih veže. Slovan druži se zgol in jedino s Slovanom, roka v roki vodijo težki boj za svoj obstanek, združeno odbijajo skupnega sovražnika divje napade in mu razpredajo lokave spletke — a na nuance v političnih nazorih posamnikov se nihče ne ozira, nad njimi se nihče ne spodtika. Takšna vojska, s takšnimi voditelji, kakor jih imajo združeni Slo-

venci in Hrvati v Istri, mora končno zmagati, naj počenja nasprotnik kar hoče.

Stranka italijanska, ki je toliko let neomejeno gospodovala v Istri in ki ima, žal, tudi sedaj še vso oblast v rokah, je dosihdob vselej, kadar je prišlo do boja mej Slovani in Italijani, razobesila kot zastavo tisto svojo „avita coltura“, s katero se ponaša pred svetom. Italijanska narodna ideja je bil bojni klic, ki je vabil in naučeval pristaše in mamil časih celo nezavedne Slovence. Dokler so Hrvati in Slovenci spali spanje pravičnikov, šopirilo se je v Istri italijanstvo in karkoli se je v deželi storilo, vse se je storilo v imenu in v prosep italijanske narodne ideje.

A zdaj? Zdaj kandiduje italijanska stranka za državnozbornskega poslanca namesto pogorelega Tomaža Vergottinija nekega, povsem neznanega markeza Benedikta Polesinija in oduševljena slavi baje najlepšo njegovo lastnost, da je pravičen obema narodnostima v deželi.

Koliko zadoščenje je to za slovansko stranko v Istri! Italijani, ki so do sedaj vstrajno in dosledno pobijali slovanstvo in v jednomer trobili, da Slovani v Istri nimajo nobene pravice do narodne eksistencije, oni isti Italijani proslavljajo sedaj kar na mah pravicoljubnost svojega kandidata in priznavajo tako morda nevedé princip narodne ravnopravnosti, za katero se bore Slovani in katero so nasprotniki do sedaj kar najodločneje tajili.

Osvedočeni smo do dobrega, da je to le manever italijanske stranke, s katerim misli oslepariti kakega manj zavednega ali ne dobro poučenega volilca, skratka, sredstvo, s katerim misli zgago delati. Utopljenec se pač lovi za peno, zakaj bi se Italijani ne lovili za enakopravnost. Upamo, da se jim bode tudi ta poskus korenito ponesrečil. Naš kandidat je bil in ostane tudi za bodočo volitev dr. Matko Laginja, uzoren mož, kakor jih je mej jugoslovanskimi poslanci le malo. Kolikor nam je mogoče sedaj presoditi, izvoljen bode dr. Laginja, če bode narodna stranka tudi ob tej volitvi postopala tako odločno, zavedno in zložno, kakor je postopala pri zadnjih volitvah.

Ako pa obrnemo pogled iz kršne Istre tja doli v ravno Hrvatsko, boli nas srce, ko gledamo, da se

je mej hrvatskima opozicijskama strankama, mej „Obzorasi“ in „Starčevićjanci“, unela huda polemika in to baš zaradi istrskih volitev. „Hrvatska“ in nje pristaši unemajo se za poslanca Spinčiča, zato, ker je privrženec njihov in streljajo indirektno ostre pušice na dr. M. Laginjo in vse pristaše njegove, mej katerimi je tudi vsa stranka „Obzorova“. Mi se ne čutimo poklicane razpravljati o nasprotstvu, ki je baje nastalo mej Laginjo in Spinčičem in dokler niso tega iznesli prijatelji Spinčičevi v javnost, nismo za to niti vedeli. Tudi zdaj se ne utikamo v te stvari. G. Spinčič zastopa v državnem zboru mnogo Slovencev, a nikdar se ni še nihče spodtikal nad tem, da je Starčevićjanec. Čemu zanaša torej stranka prava domače svoje prepire v Istro, toli zložno in jedino, čemu seje ondu prepir in razdvaja rodne brate in to baš v onem trenutku, ko so pred vratmi volitve v državni zbor, od katerih uspehov je toli zavisno! Tega ne umejemo, ker tega sploh umeti ni, in zato obsojamo tako neopravičeno in neopravičljivo počenje kar najodločneje.

Državni zbor.

Na Dunaji 14. oktobra.

Včeraj ob 11. uri zjutraj otvorila se je tretja seja sedanjega zasedanja; na ministerski klopi zbrali so se tekom seje vsi civilni ministri. Takoj v početku odgovarjal je trgovinski minister Bacquehem s tihim, nerazumnim svojim glasom interpelacijam, ki so že od pomladi sem čakale rešitve. Poslanec Morretu pravi radi izključne rabe železničnih prehodnih voz, da se je njih število v zadnjem letu pomnožilo za 500 in se sedaj brzovlaki sestavljajo izključno iz njih. Z vnanjimi železnicami pa se ministerstvo še pogaja. Poslanec Turnherju ugodí radi preskrbljenja živine na potu s hrano. Končno odgovarja poslanec Povšet u radi tehnično-slabega stanja nekaterih objektov na južno železnični progí Ljubljana-Logatec ter mu naznanja, da so se ona mesta komisijsko preiskala in takoj popravile vse pomanjkljivosti.

Pred prehodom na dnevni red predlaga imenom budgetnega odseka načelnik P l e n e r, da bi se takoj razpravljalo o peticijah glede zlega položaja prebivalstva v posamnih krajih, kar se vsprejme.

LISTEK.

Prvi kljunač.

Humoreska. Spisal Cucurbitarius.

(Dalje.)

Vabil je verne kristijane k popoldanski službi Božji.

Bilo je v nedeljo.

Gospod Božidar malo postoji in se zamisli. Glas znonov je odmeval v njegovem srcu.

„Karo, zdaj pa le glej, da kaj najdeš, zdaj gre za čast, jaz ne trpim, da bi drugi lovec prvega kljunača prinesel v Č. Tu je zadnja draga, najboljša draga — razumeš — naprej!“

Karo napravi resen obraz, kakor da bi bilo od današnjega uspeha odvisno blagostanje cele države, ter išče in išče. Kmalu dvigne glavo, globoko povoha ter se splazi kakor mačka proti grmu, pri kateremu obstoji, kakor okamenel.

„Ti zlati pes ti“, si misli gospod Božidar, „kaj si ga vender našel!“

Lovec stopi bližje — kar zaflofota kljunač izza grma. V istem hipu se zakadi iz puške — kljunač zvine. G. Božidar ni videl, je li pal ali je naprej

letel. Streljal je namreč skozi gosto drevo, komaj da je kljunača videl.

Pes ga gleda, pričakujoč povelja.

„Aport!“ zadoni iz lovčevih ust.

Hipoma zvine Karo v gostem grmovju, in predno se je g. Božidar nadejal, mu že njegov ljubljenec prinese lepega kljunača.

„Torej vender! Stava je dobljena, zmaga je naša — Karo, bolje pečenke še ni nikdo večerjal, kakor jo boš ti danes — zdaj pa hodiva v D. trudna sva, žejna sva, bova kaj pila.“ Gosp. Božidar svojega psa poboža po glavi v dokaz posebne ljubezni ter jo maha v D.

Tam je imel dobrega prijatelja. Boljšega ne dobiš. On ni župnik, kakor so drugi, prava blesteča izjema: liberalen do skrajnosti, sovražnik jezuitov, to se pravi tacih ljudij, bodisi duhovnov ali neduhovnov, v kojih pobožni, sveti vnanjosti biva črna duša, dovtipnež prve vrste, prijazen, gostoljuben, noč in dan vesel, sploh vse, kar najdeš dobrega na svetu.

Gospod Božidar je vedel, da bi se zameril, ko bi ga ne posetil.

Naravnost k njem jo je krenil.

Gospod župnik Petrovič je bil ravnokar opravil

svojo službo in se po svojem vrtu pred farovžem šetal, ko ustopi g. Božidar s krepkim pozdravom.

„Bog živi, gospod župnik!“

„O, kaj ste Vi, me veseli, me veseli, le hitro noter; vroči ste, najprvo malo rakije, da se ohladite, potem kaj družega — prosim odložite — Micka, že veš, le urno se zasukaj — ste bil na lovu? — slab dan — nič ne visi na torbi — ne more biti vselej —“

„Mora biti, evo ga!“

Gospod Božidar odpre torbo ter da gospodu župniku noter pogledati.

„O, ti preklicana matika — kljunač! pa Vas dosti stane, saj ste vsi opraskani po obrazu — lejte in hlače ste si raztrgali — Micka, hitro šivanjko, boš šivala —“

„Pustite, pustite, gospod župnik, to je naš ponos!“

„Nič ne stori — kaj ne da imam dobro rakijo — še jeden „frakelček“ ga boste. Bog vas živi — veseli me, da ste prišli, prav veseli me!“

„Bo preveč, je premočan.“

„Le pijte, saj ste korenjak.“

Micka, kubarica, je mej tem mizo napolnila z dobrimi jedili in pijačo. (Konec prih.)

Na to poročila posl. Kathrein imenom budgetnega odseka o teh peticijah in stavi predlog: C. kr. vlada se pozivlje, da po smeri preiskav o škodi, prouzročeni v občinah Gumpoldskirchen v Nižjem Avstrijskem in v občinah političkih okrajev Novo mesto, Krško in Radovljica na Kranjskem, in okrajev Weitz in Birkfeld na Štajerskem po toči, plobi in preplavljenji, stori čim prej kar treba v olajšanju zlega položaja stanovnikov in da si poišče potrebni kredit ustanovnim potom.

Po nekaterih opomnjah poslancev, ki so dotične prošnje stavili, vsprejme se nasvet budgetnega odseka. Pri dopolnilni volitvi v vinorejski odsek voljen je z malo večino na mesto zamrlega Tauffererja poslanec Hübner, v tiskovni odsek pa poslanec Hoffmann-Wellendorf.

Na to prične specialna debata o zakonskem načrtu glede olajšanj za novo zidana delavska stanovanja. Ker je trajala debata pozno v sejo, odložile so se ostale točke dnevnega reda do prihodnje seje.

Vladni zastopnik, ministerski svetnik Böhm, govorec k tej točki, pravi, da je vlada povsem s predlogom zadovoljna, a da so v njem nekatere točke, katerih nikakor odobravati ne more. Oproščanja so vladi preznatna i segajo v predolgo dobo. Böhm razpravlja nad uro o vladnih mislih v tej zadevi in vzbuja s svojim oduševljenim govorom večjo pozornost poslancev, nego smo jo vajeni videti. Po končanem govoru oglasi se zopet za besedo poslanec Schlesinger, ki ima o predlogu razne pomiselke in pristavlja k vsaki točki popravila.

Poslanec dr. Menger se obrača proti Schlesingerju, a tudi proti vladi in zagovarja predlog. Njemu pritrdi seveda tudi poročevalec dr. Gross na kar se v tretjem branji vsprejme predlog z nekoliko pristavki.

Koncem seje interpeluje posl. Bareuther načelnika pristojbinskega odseka, poslanec dr. Fuss pa načelnika odseka za službeno pragmatiko o rešitvi njihovih opravil, na kar dobiva odgovore, da se bodo zadeve najhitreje skončale.

Druga seja zatvorila se je ob 2. uri 45 min. in se je določila tretja seja na četrtek.

Kakor v drugi, tako tudi v tretji seji ni bilo nič zanimivega niti važnega na dnevnem redu in je delovanje v zbornici le bolj mehanično. Rešujejo se res nujne zadeve, ki pa imajo samo za posamične okraje večjo važnost. Resno delovanje se koncentruje bolj v sejah posamnih klubov, najbolj pa v onih budgetnega odseka.

Hohenwartov klub je v svojih zadnjih sejah sklenil i v provincijah resno delovati za svoje nazore in je v ta namen ustanovil tiskovni komité, katerega uda iz jugoslovanske skupine sta poslanca Klun in Perič. Sicer pa vzlic od dne do dne neugodnejšemu položaju ne odjenja od svojih intencij in skuša si svojo nekdanjo veljavo zopet pridobiti. Nemški liberalci bavijo se le s stvarnimi zadevami v zbornici, kajti gospodstvo svoje zmatrajo že dobljenim in njih listi, pred kratkim še hudi nasprotniki ministerstva, mu danes pojo največo slavo. Tudi ministri se v zbornici najraje posvetujejo s pristaši leve in so jim povsodi jako uslužni, kar je morda očitno znamenje — bližnje bodočnosti.

Poljski klub se bavi večinoma s svojimi zadevami in ker se vsled raznega nasprotujočega si mnenja svojih članov še ni izrekel za nobeno stranko, s katero bi tvoril večino, — so mu vse stranke prijazne. Klub deluje v zmislu posebljenja kraljevine Gališke v krogu avstrijskih dežel, kakor doslej. Železnice naj zida država, a naj je potem z že dodelanimi loči od ostale uprave državnih železnic in ustanovi zanje posebno upravo. Vladikovina Krakovska pa naj se povzdigne do višje vladikovine. V prvem slučaju zmogli bodo sicer skoro gotovo strateški oziri in vojni minister, v slednjem pa gotovo Poljaki.

V skupnih zadevah državnega zbora, posebno pa v budgetnem odseku, so si vsi pod vodstvom nemških liberalcev jedini. Istinito je, da je okrajšanje budgetne debate velike važnosti in po razpolagi finančnega ekspozéja bilo je izvestno, da je bode podpirala i vlada z vsem svojim uplivom, če ne naravnost pa vsaj indirektno.

A v današnjem položaju, ko jo ravno listi bivše opozicije tako toplo priporočajo in jo tako rekoč pripisujejo jedinemu svojemu Plenerju, nastane pač tibo uprašanje, ali ne poveča to nerazmerno ugleda one nestrpane opozicije? Ni li to voda

na nje mlin? Ali to ne pokoplje zadujih nad stare desnice? In slednjič — ali nam ni nemška vlada bližja — nego kaže današnji položaj in si morda sami priznavamo?

Mladočeška stranka se jedina upira okrajšanju debate, a dvomi se, da bi jej vsa opozicija in obstrukcija pomagala več, nego da ovira obravnavanje za malo časa. Sicer bi pa itak vsi lepi govori in naj so še tolike vrednosti, ne zmogli ničesar, kajti glasovanje je le posledica sklepa posamnih klubov.

Jasnenje parlamentarnega obnebjva vrši se, in sicer hitrejšje, nego so morda liberalni pristaši sami mislili, vsaj na videz, ako v odločilnem trenutku, kar „človek obrača“ — „Bog ne obrne“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 15. oktobra.

Jednakopravnost na Češkem.

Glasilo mladočeške stranke, pišoč o vedno naraščajočih diferencijah mej Čehi in Nemci in o brezuspešnih poskusih, pomiriti jih, piše mej drugim: „Beseda „sprava“ izmislila se je v znanih krogih samo zato, da bi se ž njo varalo in zapejalo javno mnenje. Prepirajoči se stranki v tej deželi nismo mi in Nemci in mej nami tudi nikake sprave treba ni. Ves prepir je prav za prav le mej Čehi in vlado ter nje reprezentantom, a da se ta prepir konča, v to ni treba, da se z Nemci objemamo in poljubljamo.“ — Tudi glede velikega dela „Avstro-ogerska v besedi in podobi“ pišejo „Nar. Listy“ malo laskavo ter tožijo zlasti, da so se odkazali najvažnejši deli češke zgodovine nemškimi učenjakom. Husitske boje popisati bode prof. Werunsky, znan nasprotnik Čehov, a perijodo češkega preporoda od 1648—1848 nemške univerze profesor Bachmann. To isto rekli bi tudi lahko o drugih delih. Poljski listi poročajo, da vlada nikakor neče popustiti pravnih svojih predlogov.

Poljski klub.

Poljskih poslancev klub imel je te dni precej burno sejo, v kateri so se baje čuli tudi kaj ostre besede proti grofu Taaffeju. Naš ministerski predsednik, ki že od nekdaj vse obeča, a potem tudi hitro vse pozabi, obljubil je bil Poljakom decentralizacijo državnih železnic, kar bi bilo za Galicijo eminentne važnosti. Sedaj pa izrekel se je vojni minister fzm. baron Bauer prav odločno proti tej nameri in tako splavale so nade bratov Poljakov po vodi, kar jih gotovo ne veseli.

Krščanski socijalisti.

za katere so se časih tudi pri nas znani možaki zelo ogrevali, so res klasiški ljudje. Dr. Lueger ni zdaj več tako v milosti pri strogih klerikalcih kakor časih. Zdaj so Lueger, Schneider in Liechtenstein pokazali svojo pravo barvo in pristno svoje krščanstvo. Dr. Lueger govoril je te dni na volilnem shodu, katerega je bil sklicel princ Liechtenstein, in pri tej priliki tudi rekel: „Kristjani morajo biti zložni in v tem oziru posnemati žide. Mnogi židje jedo svinjsko meso in ne verujejo ničesar, ali kadar pride „dolgi dan“ kažejo vsaj na vzven, da se čutijo žide. Tudi kristjani naj delajo tako: ako že kdo veruje v Boga ali ne, to je vse jedno, samo na vzven naj kažejo kristjani jedinstvo.“

Vnanje države.

Bismarck o papežu.

Bismarckovo glasilo, znane „Hamburger Nachrichten“, govoreč o klerikalcev naporih, da se ponovi posvetna vlada sv. očeta, izraža se prav ostro o tem počenjanji nemških rimljanov in pravi: „Leon XIII. je preveč pameten, da bi dal papeževi politiki tako fantastičen pravec ker to bi bilo smešno. — Ker poročajo celo klerikalni nemški listi, da je ta članek inspiniran od Bismarcka, smemo tej izjavi že nekako važnost pripisovati.“

Giers in Rudini.

Markeze di Rudini, italijanski ministerski predsednik, obiskal je včeraj ob 10. uri dopoludne ruskega ministra vnanjih zadev in potem odpeljala sta se oba državnik v Monzo, kamor sta dospela ob 11. uri. Kmalu na to vsprejel je kralj Umberto oba ministra v avdijenciji ter ju povabil na dejneur, katerega se je udeležila tudi kraljica Margharita. Popoludne vrnil se je Giers v Milan. Iz verodostojne strani se čuje, da se na tem shodu ni govorilo o politiki, k večjemu, da je Giers zagotovil kralja Umberta o ruskega carja prijateljstvu za Italijo in njega miroljubnosti. — Milanski listi izražajo se zelo različno o tem posetu. „Corriere della Sera“ pravi, da je ta poset izvestno prepričal ruskega ministra, da ima trojna zaveza samo miroljubne namene. „Secolo“ trdi, da sta bili slavnosti v Kronstadtu in v Nici toli miroljubnega značaja, da se za bodočnost ni bati, kajti pokazali sta, da je evropska politika vseskozi miroljubna. — „Opinione“, Rimski list, o katerem se trdi, da je v intimni zvezi z ministerskim predsednikom, pravi, da je imel poset Giersov le ta namen, utrditi prijateljske razmere mej Italijo in Rusijo in da bode vsled

tega uplivala Rusija na svojo zaveznico Francijo, da se odpove svojim za mir nevarnim nakarom proti Italiji. — Inozemski listi se v tem oziru izražajo vse drugače. Bismarckov list pravi, da je obisk Giersov politično važen, kajti Italija bi najlaglje izpremenila politični svoj pravec in se ločila iz trojne zveze. Drugi nemški listi izražajo nado, da se Italija ne bode izneverila svojim prijateljicam, kar kaže, da jih je prešinil strah.

Občni zbor „Glasbene Matice“

dne 10. oktobra 1891.

(Dalje.)

Mej poverjeniki, katere je odbor nastavil minolega leta po deželi slovenski in tudi zunaj naše ožje domovine, pridobili so mnogo udov društvu: g. Ludmila Mankoč v Trstu, g. Viktor Globočnik, c. kr. notar v Kranji, g. Ivan Jereb, ministr. uradnik v Beču in g. dr. Ed. Volčič, c. kr. adjunkt v Žužemberku. Hvala jim presrečna!

Tudi zbiranja narodnih pesmi po deželi je odbor, polagajoč v to posebno važnost, vsestransko podpiral.

Po posredovanji g. Janko Žirovnika, učitelja v Št. Vidu, posrečilo se je društvu dobiti nad 100 narodnih pesmij.

V Kamniku bivajoče hčerke umrlega učitelja Novaka zapele so mu pesmi, on jih je pa postavil na note in čveteroglasno priredil. Trgovec in orgljavaec Anton Goršak iz Savinjske doline nabral je ondi 20 narodnih pesmi in jih poslal društvu na razpolago. Istotako poslal je tudi učitelj Fran Marolt iz Brda več narodnih pesmi.

Vse te pezmi izročil je odbor artistiškemu odseku v presojo.

Posebno važnega pomena za našega društva zgodovino v preteklem letu je bila ustanovitev novega moškega zbora.

Že meseca septembra 1890 leta odcepilo se je nekoliko pevcev od čitalniškega moškega zbora ter se s pripomočjo družih pevcev, ki niso bili člani nobenemu pevskemu društvu, združili v poseben pevski klub, ki se je na njegovo prošnjo, kateri je odbor „Glasbene Matice“ drage volje ustregel, vežbal v prostorih glasbene šole pod spretnim vodstvom znanega glasbenika in rodoljuba gospoda dr. Grossa.

Ta pevski klub, broječ pričetkom le 16 pevskih sil, razširil se je nenadoma v močni zbor, ki je dobil stalno zavetišče in oporo v „Glasbeni Matici“ kot društvu, katerega namen je, petje vsestransko pospeševati.

Zbor čitalniški se je namreč, uvidevši, da mu pri tako napetih odnošajih ni moči več delovati v čitalnici, radovoljno razšel dne 29. decembra 1890. Večina čitalniških pevcev pristopila se je že ustanovljenemu pevskemu kadru in tako je postal nov moški zbor, kateremu so kmalu pristopili tudi starejši, odlični pevci.

Ta pevski zbor, ki je docelni del društva „Glasbene Matice“, izvolil si je svojega predsednika, tajnika in arhivarja ter si ustvaril poslovni red, katerega se mora strogo držati vsak član.

Stavil si je plemenito nalogo, v močen zbor združiti vse moške pevске sile slovenske metropole, gojiti slovansko pesem in izključljivo umetelnosti dostojno petje. Novemu zboru ravna g. dr. Gross, namestnika sta mu gg. A. Majer in A. Razinger.

Ta 37 članov broječi moški zbor nastopil je prvokrat pri koncertu dne 18. aprila t. l. v redutni dvorani, pri katerem je sodeloval operni pevec g. J. Nolli, glasbeni učitelj Hoffmeister in vojaška godba z jako zanimivim vspešdom.

Koncert ta, obsejajoč 6 točk, bil je zares prava duševna naslada za mnogobrojne zbrane poslušalce. Točka za točko vršila se je tako precizno, da je bilo veselje. Stroga, a objektivna kritika zasledila je pač sem ter tja kaki nedostatek, a splošen utis bil je jako povoljen, in pevski zbor sme na njegov prvi nastop biti zares ponosen.

Zasluga in priznanica za ta javni in sijajni uspeh gre pač v prvi vrsti neutrudljivemu in uzornemu pevovodji g. dr. Grossu, ki le iz ljubezni do stvari drage volje opravlja težavni posel I. pevovodje pri novem zboru.

Želja vsega odbora, kakor tudi vsacega rodoljuba, je gotovo ta, da bi pevski zbor na težavnem svojem potu vstrajal, naraščal, v svoj krog združil vse pevске sile in še tekom tega leta došel do metropole Slovenije dostojnega števila. V to pomozi Bog!

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Občinskega sveta Ljubljanskega seja) bode jutri v petek 16. t. m. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. Na dnevnem redu so razna poročila posamičnih odsekov in samostalni predlog za zgradbo brvi čez Gruberjev kanal.

— (Grozno!) „Wiener Zeitung“ priobčila je bila vest, da je pravosodni minister jednega sodnijskega pristava premestil v Sežano, drugega pa iz Sežane v Lošinj. „Tagespost“ se nad tem silno spodtika, kajti pisava Sežana je „Slavisierung“ in minister ima premestiti kacega pristava, nikakor pa ne krajnih imen. Modrijani okoli „Tagesposte“ naj se pomirijo, razvun Sežane je še ogromno število družih taci krajev, ki imajo slovensko obliko, ako je gospodom v Stempferci ljubo ali pa ne.

— (Čitajte „Agramer Tagblatt“,) ki ima v včerajšnji številki zopet izoboren dopis z Dolenjskega, to je iz Novega mesta, v katerem se popisujejo in razpravljajo znane homatije z okrajnim glavarjem Schwarzem.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo dne 18. t. m. bode opereta. Pela se bode obče priljubljena Brandlova komična opereta: „Uzbujen lev“. Poleg gospe Milke Gerbičeve, gospice Lujze Danešve in gospoda Štamcarja nastopi tudi naš operni pevec gosp. Fran Bučar. Gosp. Fran Bučar dovršil je konservatorij v Pragi z najpovoljnejšim uspehom in je v pretekli gledališki dobi nastopil v več operah v Praškem Narodnem divadlu. Ker „Dramatično društvo“ potrebuje opernih pevcev, ponudilo je gosp. Fr. Bučarju angažma ter ga tako pridobilo za slovensko opero, katera se bode v novem deželnem gledališču bolj gojila, nego li je to bilo mogoče do sedaj na skromnem odru Ljubljanske čitalnice. Gosp. Bučar poje v „Uzbujenem levu“ ulogo Nivella, katero ulogo je pel v Ljubljani pred svojim odhodom na konservatorij. V nedeljski opereti nastopi tudi prvič novi mešan zbor „Dramatičnega društva“. Ta zbor šteje 24 oseb.

— (Predavanje v muzejskem društvu.) Sinoči je bilo prvo predavanje letošnje zimske sezone, in sicer je predaval gosp. deželni arhivar A. Koblar o kranjskem železarstvu v slovenskem jeziku, kar je do sedaj zelo redek slučaj bil. Gosp. predavatelj je razvil celo zgodovino železne obrti na Kranjskem od prazgodovinskih dob do današnjega dne, naštel je do sedaj znane prazgodovinske plavže in pa grafično pokazal postanek sedanjih fužin na Kranjskem. Zelo zanimivo je bilo slišati vesti o slovenskih plavžih (posebno v Železnikih in Kropi), ko so železo na „volka“ topili. Mnogobrojno občinstvo je sè zanimanjem sledilo podučnemu predavanju in je govorniku ploskalo v dokaz priznanja.

— (Cecilijansko petje v naših cerkvah.) Na naše kratke opazke o cecilijanskem petji ob priliki Potočnikove slavnosti, oglasil se je v „Slovenec“ sicer precej ponižno g. Tomec, organist v Št. Vidu, skušajoč dokazati, da smo govorili o cerkvenem petji v Št. Vidu „ne v pohvalnem, ampak v sramotilnem in grajalnem smislu“. Vse njegovo dolgo govoričenje nas nikakor ni preverilo, da bi bili napisali le jedno besedo, ki ni resnična. „Sramotili“ nismo cerkvenega petja v Št. Vidu, grajali pa smo in bomo vedno nepotrebno urivanje tujščine v naše cerkve in pritrđimo prav iz srca vsem, ki se stavijo na to stališče, da trdijo, da ima cecilijansko, iz Nemčije nam importirano petje pri nas le namen gojiti narodni indiferentizem, kar odločno obsojamo.

— (Stenski koledar.) V zalogi „Narodne Tiskarne“ izšel je ravnokar nov stenski koledar za l. 1892. Takšen koledar bil je že zdavna živo potreben in bode gotovo dobro došel slovenskemu občinstvu. Stenski koledar natisnen je kaj elegantno v štirih barvah ter ima od drugih takih koledarjev to prednost, da prinaša tudi žrebanje vseh avstrijskih srečk. Stenski koledar se dobiva v „Narodni Tiskarni“ in pri vseh knjigotržcih. — Glede „Dijaškega koledarja“ opozarjamo narodne dijake, da ga je še nekaj v zalogi. Kdor ga še nima, naj se podviza in si ga omisli, predno poide.

— (Volitev novega župana v Novem mestu.) Ker se je, kakor zuano, g. dr. Poznik odpovedal županstvu, bode v nedeljo, dne 18. t. m. nova volitev. Vse meščanstvo obžaluje, da se je odpovedal g. dr. Poznik, ki je sedem let deloval kot župan tako uspešno za korist občine Novomeške. Naprosil ga je mestni zastop, ki je obžalovaje vz

to odpoved na znanje, naj bi še nadalje prevzel težavni posel županstva, a g. dr. Poznik se v taci okoliščinah, kakor so zdaj, ni dal pregovoriti. Nadejamo se za trdno, da se v Novem mestu kmalu povrnejo normalni odnošaji.

— (Novomeški vitez Schwarz) dela na vse kripilje, da bi dobil zaupnico od Novomeškega meščanstva. V ta namen goni verni mu sluga Detela, sin našega velenarodnega gosp. deželnega glavarja, meščane k okrajnemu glavarstvu. Včeraj šel je tja v spremstvu znanega narodnega nasprotnika O. in „fabrikanta“ V. in se je ondu gotovo kaka zaupnica skovala. Da se bo sedaj pričel pravi pravcati lov na podpise — ni nam omeniti treba posebej.

— (Premovanje goveje živine v Novem mestu) se je preložilo na bodoče leto. Uzrok temu so kužne bolezni na parkljih in gobcu, ki se kažejo v raznih krajih.

— (Velicega sulca.) tehtajočega 26 starih funte, ujeli so v Krki pod jezom Novomeškega mestnega mlina. Rib je še mnogo in lepih v Krki, le rakev, po vsem svetu slovečih, ne bode še tako kmalu.

— (Podružnici sv. Cirila in Metoda) za slovensko Ziljsko dolino in Vrata in za Otiški vrh in okolico imeli sta preteklo nedeljo svoja občna zbora, ki sta bila prav dobro obiskana in sta se vršila v lepem redu. Po zborovanji bila je pri obeh prosta zabava. Taki shodi so za probujo slovenskega naroda na Koroškem prav velike važnosti in naj bi se jih večkrat udeleževali tudi rodoljubi iz bližnjih slovenskih pokrajin.

— (Na smrt obsojena) sta bila v Celovci 54letna kmetica Marija Tratler in njen rejeneč Anton Izop, ker sta ubila necega hlapca že pred 10 leti, a stvar je prišla še le zdaj na dan. Navzlic tajeju govorilo je toliko prič zoper nju, da sta bila obsojena na vešala.

— (Nesreča pri zgradbi.) V Vrbi blizu Celovca padel je krovce Janez Volč raz streho in se ubil.

— (Znižanje tovarne voznine.) Generalno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic dovolilo je sledeča v navedbenem listu c. kr. trgovinskega ministerstva za železnice in brodarstvo objavljena znižanja za tovarno voznino in sicer: Za cement iz Kamnika v Trst j. k., Trst sv. Andrej in Trst prosta luka dovolil se je vozni postanek do preklica toda najdalje do konca decembra 1891, če se plača voznine najmanj od 10 000 kg. za rabljeni voz in vozni list 40 kr. od 100 kg., iz Kamnika v Pulj 52 kr. in iz Kamnika v Rovinj 51 kr. Za drva dovolili so se naslednji vozni postavki: Iz Trzina v Trst j. k., Trst prosta luka 318 kr., v Trst sv. Andrej 348 kr., v Pulj 43 kr., v Rovinj 42 kr., v Kanfanar 40 kr., v Pazin 38 kr., v Buzet 34 kr., v Herpelje 31 kr.; iz Domžal v Trst j. k., Trst prosta luka 328 kr., v Trst sv. Andrej 358 kr., v Pulj 44 kr., v Rovinj 43 kr., v Kanfanar 44 kr., v Pazin 39 kr., v Buzet 35 kr., v Herpelje 32 kr.; iz Jarš-Mengiša v Trst j. k., Trst prosta luka 338 kr., v Trst sv. Andrej 368 kr., v Pulj 45 kr., v Rovinj 44 kr., v Kanfanar 42 kr., v Pazin 40 kr., v Buzet 36 kr., v Herpelje 33 kr.; iz Kamnika v Trst j. k., Trst prosta luka 388 kr., v Trst sv. Andrej 388 kr., v Pulj 47 kr., v Rovinj 46 kr., v Kanfanar 44 kr., v Pazin 42 kr., v Buzet 38 kr., v Herpelje 35 kr.; dalje za les (izklj. drva), kakor ga navaja točka 247 I. dela prenarejanih tarif do postaj Trst j. k., Trst, sv. Andrej, Trst prosta luka iz Trzina 34 kr., iz Domžal 35 kr., iz Jarš-Mengiša 36 kr. in iz Kamnika 38 kr.; slednjič za les kakor ga navaja točka 246 I. dela prenarejenih tarif do postaje Trst j. k., Trst, sv. Andrej, Trst prosta luka iz Trzina 38 kr., iz Domžal 89 kr., iz Jarš-Mengiša 40 kr. in iz Kamnika 41 kr. Znižja se potom kartiranja.

— Danes „Jour-fixe“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 14. oktobra. Budgetni odsek je sklenil, da se prične plenarna obravnava o budgetu z etatom ministerstva notranjih zadev. Iz tega etata bodo se naslovi „javna varnost“, „grajenje cest“ in „vodne zgradbe“ najprej posvetovale v odseku. Tudi ves etat naučnega ministerstva bode se najprej pretresel v budgetnem odseku. Tudi iz družih etatov bodo se pojedini naslovi izročili budgetnemu odseku v

posvetovanje, ostali pa pridejo takoj pred zbornico. Vsi dotični sklepi budgetnega odseka vršili so se samo z ozirom na sedanje razmere, da se dožene budget še do konca leta. Izrecno se poudarja, da se s tem ne stvarja noben prejudicij za bodoče obravnave državnega proračuna.

Budimpešta 14. oktobra. Veliko senzacijo vzbudil je samomor policijskega svetnika Majthenyja, ki je nekdanj v družbinskem življenji glavnega mesta igral veliko ulogo in bil tudi poslanec. Vsled financijelnih zadržev zakrivil je stvari, ki bi ga bile spravile v kolizijo s kazenskim sodiščem. Prerezal si je torej vrat in potem ustrelil v senci.

Črnovci 14. oktobra. V zadevi carinskih defraudacij prišli so na sled tudi velikemu vtihotapljenji žita. Dve osobi zaprli.

Razne vesti.

* (Češko razstavo) obiskalo je do zdaj 2,500.000 oseb. Peštansko razstavo l. 1886 obiskalo je v istem času nekaj nad 1,400.000 oseb. V slavo drugega milijona zložil je učitelj Pelz dve primerni muzikalni skladbi.

* (Skladatelj in nihilist.) Policija zaprla je v Moskvi necega nihilista, ki je mej drugimi stvarmi tudi izpovedal, da je ostavil kovčeg, poln revolucionarnih proklamacij v hiši svojega prijatelja, skladatelja Glazunova. Kovčeg so res našli, a Glazunov trdi, da ni zvedel prav nič, kaj je v kovčegu. Moral je položiti kavčijo 15.000 rubljev, da ga neso zaprli.

* (Hripa na Španjskem.) V Salamanci je buda hripa. V enem dnevu zbolelo je šestdeset oseb.

* (Napad v ječi.) V kaznilnici v Subenu napadel je v avgustu 20letni kaznenec Achleithner necega paznika in ga nevarno ranil. V zaporu v Riedu, kjer se vrši preiskava, napadel je pri vizitaciji sodniškega zdravnika dr. Dorfwrtha. Strgal je nenadoma navzočemu pazniku sabljo iz nožnice in vsekal doktorja po glavi ter ga ranil na smrt. Pozvali so takoj iz Linca zdravnika k težko ranjenemu zdravniku.

* (Boj s tigrom.) V pruskem mestu Oberhausen ubežal je 8 let star tiger, ki je bil še le 10 dni v tamošnjem zverinjaku. Pobrall si je iz nekaterih hlevov razne žrtve. Še le po noči posrečilo se je nekaterim orožnikom tigra ustreliti. Jednega orožnika je beštija grozno razmesarila na stegnu. Mej raznim streljanjem na tigra bil je težko ranjen neki ognjegasec.

Bratje „Sokoli“!

Kakor običajno, priredi tudi letos „Sokol“ svoje streljanje, katero bode vsako soboto v steklenem salonu gostilne „Pri Zvezdi“ (g. Ferline).

Prvo streljanje (pri katerem dá dobitke društvo) bode v soboto dne 17. t. m. Streljanje se prične ob 7. uri in zaključí (upisovanje) točno ob 9. uri zvečer.

Ker bode prihodujo soboto volitev načelnštva in pa žrebanje vsoreda dajalcev dobitkov, zato se uljudno prosi, da vsi gospodje strelci in pa isti, ki želé pristopiti, zanesljivo pridejo k prvemu streljanju.

Bratje Sokoli! Streljanje je ne le prijetna, temveč tudi koristna zabava, zato se nađeja odbor obitega pristopa v strelski klub. Na zdar!

Ivan Hribar,
starosta.

Pavel Skale,
začasni načelnik strelcev.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
14. okt.	7. jutraj 2. popol. 9. zvečer	736.5 mm. 737.1 mm. 738.9 mm.	13.6° C 21.0° C 16.2° C	sl. sev. sl. jzh. sl. zah.	jasno d. jas. obl.	0.00 mm.

Srednja temperatura 16.9°, za 5.1° nad normalom.

Dunajska borza

dné 15. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	91.35	91.20
Stobrna renta	91.10	91.00
Zlata renta	109.20	108.90
5% marcna renta	102.15	102.25
Kreditno narodne banke	101.6	101.3
Akcije avstrijske	283.25	282.75
London	117.35	117.40
Srebro	—	—
Napol.	9.30	9.30
C. kr. cekini	5.68	5.57
Nemška marka	57.60	57.62 1/2
4% državne sročke iz l. 1854	250 gld.	134 gld. 75 kr.
Državne sročke iz l. 1864	100	181
Ogerska zlata renta 4%	—	104
Ogerska papirna renta 5%	—	100
Dunava reg. sročke 5%	100 gld.	120
Zemlj. obč. avst. 4 1/2% zlati znanst. listi	—	115
Kreditne sročke	100 gld.	185
Rudolfove sročke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	152
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	—	226

Stenski koledar
za leto 1892.
priporoča
„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.
Cena izvodu s poštnino
— 28 kr. —

JANEZ OGRIS

puškar
v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revol-
verje ter vse lovske priprave, patrone ter drugo
streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse pre-
skušene na ces. kr. izkuševališči ter zaznamovane z
znamko tega zavoda. (175-63)
Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. Stare puške
popravljajo se ceno. Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Pri
Karolu Till-u

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 10.

Vse (456-23)

šolske potrebščine

za pisanje, risanje in slikanje, za
vse šole po naročilu gg. profesorjev.

Velika izbora

risalnih skladnikov, risal itd.

Razpis službe.

Pri **Južnoštajerski hranilnici v Celji** razpisuje
se provizorična in v slučaju tudi stalna

služba tajnika

z letno plačo po pogodbi od 600 do 900 gld.

Prošniki, kateri morajo izkazati dobro znanje računo- in knjigo-
vodstva ter zmožnost uređovati in dopisovati v slovenskem in nem-
škem jeziku, brezprikorno dosedanje življenje, dobro zdravje in kateri
morejo uložiti kavecijo do visokosti letne plače, naj izvolijo z ome-
njenimi dokazi obložene prošnje uložiti **do konca oktobra**
1891. leta pri **ravnateljstvu Južnoštajerske**
hranilnice v Celji. (874-1)

Razpis službe.

Mestna hranilnica Ljubljanska razpisuje tem
potom

službo praktikanta

z letno plačo 480 gld.

Prosilci za to službo izkazati morajo poleg znanja slovenskega
in nemškega jezika v govoru in pisavi tudi še zmožnost trgovinskega
knjigovodstva in naj uložé svoje prošnje s spričevali, posebno o do-
sedanjem poslovanji vred, do uštetega **28. oktobra 1891**
pri **ravnateljstvu mestne hranilnice Ljubljanske.** (867-3)

Založnik tovarne za platno.

Viljem Sattner

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 20 (757-10)

priporoča za bodočo sezono po znanih **nizkih cenah** dobrosortovano zalogo

prtenega, modnega in manufakturnega blaga

od priproste do najfinejše vrste. Lepe novosti **jesenskega in zimskega**
blaga za obleke, črne in v vseh drugih modnih barvah; posebnosti pristno
angleškega in brnskega modnega blaga za oblačila za **gospode, fanelne**
odeje, predlagači, navadni in salonski prostirači, preproge, an-
gora-kožice, tkanj in natisnjeni perilni barhanti i. t. d. i. t. d.

Novosti kupujejo se vsak dan.

Najnovejši modni časniki so na razpolaganje.

Blago za obleko, dvojnato široko, meter po 50 kr. in več.

V ponedeljek, dne 19. t. m., izide na svetlo:

„Od pluga do krone.“

Veliki zgodovinski roman,
zajet iz kranjske povestnice,
od **Jakoba Bedéneka.**

17 pól v osmerki. Broširan stane 1 gld. 50 kr., elegantno vezan
2 gld., po pošti 10 kr. več.

Zanimivo in živo pripoveduje cenjeni gospod pisatelj v ro-
manu, čegar junak je veliki matematik **Jurij Vega**, življenje tega
slavnega Kranjca.

Naročbe izvršujejo se z dnem 19. t. m. in nadalje, zaznamke
pa že zdaj vsprejemlje (870-3)

knjigotržnica **Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg**
v Ljubljani, na Kongresnem trgu.

Danes zvečer ob 8. uri žrebanje!

Danes zvečer ob 8. uri žrebanje!

Velika Praška
razstavina loterija.

(707-28)

Glavna dobitka:

100.000 goldinarjev **50.000**

V Ljubljani se dobivajo lozi pri **J. C. MAYER-JU.**

Lozi po 1 gld.

Lozi po 1 gld.